

Gum/En/EETI/2008_5_2/index.html

7. Назарчук А.В. Сетевое общество и его философское осмысление / А.В. Назарчук // Вопросы философии. – 2008. – №7. – С.61–75.

8. Паршин П. Глобальное информационное общество и мировая политика / П.Паршин // Аналитические доклады ИМИ. – 2009. – Вып.2 (23). – 41 с.

9. Скворець В.О. Життєустрій народу як соціальний феномен. – Запоріжжя: ТОВ: “КСК–Альянс”, 2012. – 376 с.

10. Суспільство на порозі XXI століття: філософське осмислення плинного світу. Навчальний посібник / Відп. ред. Пазенок В.С. – К.: Укр. Центр духовної культури, 1999. – 272 с. – Бібліогр. в кінці розділів С.207–230.

11. Тапскотт Д. Електронно–цифрове общество / Д.Тапскотт. – М.: Рефл–бук, 1999. – 432 с.

12. Чайка І.Ю. Феномен інформаційної єдності: соціально–філософський аналіз: [монографія] / І.Ю. Чайка. – Запоріжжя: КСК–Альянс, 2013. – 330 с.

13. Castells Manuel and Cardoso Gustavo, eds., The Network Society: From Knowledge to Policy. Washington, DC: Johns Hopkins Center for Transatlantic Relations, 2005.

14. Fouts J. Social Media Success!: Practical advice and real world examples for social media engagement using social networking tools like LinkedIn, Twitter, Blogging and more / Janet Fouts. – Cupertino, CA.: Happy About, 2009. – 162 p.

15. Kilduff M., Wenpin Tsai. Social Networks and Organizations / Martin Kilduff, Wenpin Tsai. – London: Sage, 2003. – 172 p.

16. Schepp B., Schepp D. How to Make Money with YouTube: Earn Cash, Market Yourself, Reach Your Customers, and Grow Your Business on the World's Most Popular Video – Sharing Site / Brad Schepp, Debra Schepp. – NY.: McGraw – Hill; 2009. – 240 p.

References

1. Kastel's M. Stanovlenie obshhestva setevykh struktur [Jelektronnyj resurs] / M.Kastel's // Novaja postindustrial'naja volna na zapade / [pod red. V.Inozemceva]. – Rezhim dostupa: <http://iir-mp.narod.ru/books/inozemcev/index.html>.

2. Kastel's M. Rossija i setevoe obshhestvo / M.Kastel's, Je.Kiseleva // Mir Rossii. – 2000. – №1. – S.23–51.

3. Kirdina S.G. Institutional'nye matricy: makrosociologicheskaja ob#jasnitel'naja gipoteza / S.G. Kirdina // Sociologicheskie issledovanija. 2001. – №2. – S.13–23.

4. Majncer K. Slozhnosistemnoe myshlenie: Materija, razum, chelovechestvo. Novyj sintez / K.Majncer; [Per. s angl.] / Pod red. i s predisl. G.G. Malineckogo. – M.: LIBROKOM, 2009. – 464 s.

5. Martinelli A. Ot mirovoj sistemy k mirovomu obshhestvu // Socis. – 2009. – №1. – S.6.

6. Mel'nyk M.I. Evoljucija teoretyko–metodologichnyh pidhodiv do formuvannja biznes–seredovsca v konteksti rozvytku instyucijnoi' ta neoinstyucijnoi' teorii' / M.I. Mel'nyk // Zbirnyk naukovykh prac' / Luc'kyj nacional'nyj tehničnyj universytet. – Luc'k. – 2008. – Vyp.5 (20). – S.14–15 / Rezhym dostupu: http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/En/EETI/2008_5_2/index.html

7. Nazarchuk A.V. Setevoe obshhestvo i ego filosofskoe osmyslenie / A.V. Nazarchuk // Voprosy filosofii. – 2008. – №7. – S.61–75.

8. Parshin P. Global'noe informacionnoe obshhestvo i mirovaja politika / P.Parshin // Analiticheskie doklady IMI. – 2009. – Vyp.2 (23). – 41 s.

9. Skvorec' V.O. Zhyttjeustrij narodu jak social'nyj fenomen. – Zaporizhzhja: TOV: “KSK–Al'jans”, 2012. – 376 s.

10. Suspil'stvo na porozі XXI stolittja: filofs'ke osmyslennja plynnoho svitu. Navchal'nyj posibnyk / Vidp. red. Pazenok V.S. – K.: Ukr. Centr duhovnoi' kul'tury, 1999. – 272 s. – Bibliogr. v kinci rozdiliv S.207–230.

11. Tapskott D. Jelektronno–cifrovoe obshhestvo / D.Tapskott. – M.: Refl–buk, 1999. – 432 s.

12. Chajka I.Ju. Fenomen informacijnoi' jednosti: social'no–filofs'kyj analiz: [monografija] / I.Ju. Chajka. – Zaporizhzhja: KSK–Al'jans, 2013. – 330 s.

13. Castells Manuel and Cardoso Gustavo, eds., The Network Society: From Knowledge to Policy. Washington, DC: Johns Hopkins Center for Transatlantic Relations, 2005.

14. Fouts J. Social Media Success!: Practical advice and real world examples for social media engagement using social networking tools like LinkedIn, Twitter, Blogging and more / Janet Fouts. – Cupertino, CA.: Happy About, 2009. – 162 p.

15. Kilduff M., Wenpin Tsai. Social Networks and Organizations / Martin Kilduff, Wenpin Tsai. – London: Sage, 2003. – 172 p.

16. Schepp B., Schepp D. How to Make Money with YouTube: Earn Cash, Market Yourself, Reach Your Customers, and Grow Your Business on the World's Most Popular Video – Sharing Site / Brad Schepp, Debra Schepp. – NY.: McGraw – Hill; 2009. – 240 p.

Ryabeka A.G., politicalscience, docent, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kiev), gileya.org.ua@gmail.com

Network as the emergence of a new ontology planetary mega system

Discussed the formation of the network society as an ontological basis of the planetary world of the XXI century; the place and role of the order parameters, which serve social networking and IT technology, the transition from the cellular matrix organizational structure to the network finally recreated general characteristics of the final product – the network society.

Keywords: network society, network, globalization, digital age, institutional matrix, structure, functions, internode interaction.

Рябека А.Г., кандидат политических наук, доцент, Национальный педагогический университет им. М.П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

Сетевость как становление новой онтологии планетарной мегасистемы

Рассмотрено становление сетевого общества как онтологической основы планетарного мира XXI века; определены место и роль параметров порядка, в качестве которых выступают социальные сети и ИТ–технологии, процесс перехода организационной матрицы от ячеистой структуры к сетевой, наконец, воссоздается общая характеристика конечного продукта – сетевого общества.

Ключевые слова: сетевое общество, сеть, глобализация, цифровая эра, институциональная матрица, структура, функции, межузловое взаимодействие.

* * *

УДК 179.9

Тарасюк Л.С., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально–гуманітарних дисциплін, Економічний інститут Криворізького національного університету (Україна, Кривий Пир), loraa252@gmail.com

ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ЕТИКИ СПІЛКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ МЕТААНТРОПОЛОГІЇ

Є чимало досліджень, які присвячені темам комунікативної етики, діалогу, етики спілкування, проте замало досліджень щодо розв'язання проблем у даній сфері в контексті метаантропології. Важливо зрозуміти, що основними духовними цінностями є любов, свобода, творчість, відповідальність, і лише на основі цих фундаментальних засад можна якісно і ефективно вирішувати конфлікти в сфері етики. Значущим є те, що етика повинна бути усвідомлена як особливе буття. Створюючи етичну концепцію, ми створюємо деякий стиль буття, особливу атмосферу життя. І мораль як усвідомлення цього досагає своєї вершини в повноті етичного самоусвідомлення. Мораль, яка очищена від попання, нав'язування, стереотипів творчим зусиллям самої особистості. Кожний з нас повинен створити своє особливе буття у плодотворній взаємодії зі світом. А це можливо лише в єдності і на основі вищих духовних цінностей.

Ключові слова: спілкування, діалог, етика, комунікативна етика, особистість, метаантропологія, любов, свобода, творчість.

*Без дружбы
никакое общение между людьми
не имеет ценности*

Сократ

У сьогоднішні ми постійно стикаємося з проблемою спілкування. У вирі інформаційного суспільства маємо таку можливість, аж надмірну. Але наскільки це спілкування є якісним, дійсно змінює нас і здатне розв'язати протиріччя? Усвідомлюючи те, що основними духовними цінностями буття людини є свобода, любов, творчість, все ж таки існує проблема етики спілкування людини з іншою людиною, групою, колективом і т.д.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що існує велика невідповідність між теоретичною базою і реальним життям, де ми маємо змогу спостерігати безліч ситуацій, які переповнені непорозумінням, відсутністю

толерантності, емпатії, небажанням мирно розв'язати конфлікт і т.д. Необхідно усвідомити, що любов, свобода, творчість є основними засадами буття людини і фундаментальними основами у етиці спілкування, при цьому дотримуючись таких понять, як повага, розуміння, емпатія, толерантність, намагання допомогти іншій людині і т.д.

Проблемою етики спілкування займалися багато визначних науковців: Е.Левінас, М.Бубер, Ю.Габермас, К.О. Апел, М.Рідель, які зробили ряд актуальних і для нашого сьогодення висновків. К.Мангейм розглядав спілкування як детермінуючий чинник пізнавальних процесів. Зв'язок мислення і мови досліджував Л.С. Виготський. Л.Фейєрбах пояснює таку формулу етики спілкування "Я–Ти–Зв'язок". М.М. Бахтін визначає концепцію діалогу як універсальний принцип творчості. К.Ясперс вважає центральним поняттям у розумінні людини поняття "комунікації", або "екзистенційну комунікацію". А.Піпер обґрунтовує важливість етики спілкування на прикладі "ідеальної комунікативної спільноти". З вітчизняних науковців: А.М. Єрмоленко (комунікативна етика) і Л.А. Ситниченко займається також проблемами комунікативної етики. Є ряд досліджень у контексті метаантропології таких сучасних вітчизняних науковців: Н.Хамітова, С.Крилової, які розвивають концепцію зовнішнього та внутрішнього спілкування. Н.Хамітов розкриває цю тему в контексті метаантропології в межах філософської антропології, філософії культури.

Показати суттєві аспекти сучасної етики спілкування в контексті метаантропології. Тому поставлено такі завдання:

- проаналізувати і дослідити розв'язання проблеми комунікативної етики в працях західноєвропейських та вітчизняних науковців;
- визначити фундаментальні цінності етики спілкування в контексті метаантропології;
- показати перспективи дослідження.

Мета пропонованого розгляду даної проблеми не є претензійною: просто вказати на деякий феномен. Досить часто відбувається в нашому бутті: зустрічаєш людину вперше, а вона тебе вже ненавидить і ставить вороже. Чому? Адже ви ніколи не були раніше знайомі, нічого спільного не відбувалося в вашому житті. Дивує, чому так відбувається в житті людей: невже ми підсвідомо бажаємо смерті один одному?

Серед західних мислителів ХХ ст., творчість яких найбільше вплинула на розвиток філософської етики, особливе місце посідає Емануель Левінас (1905–1995). Його думка стала однією з вагомих складових процесу філософської реабілітації етики на тлі проблем і криз, що їх спіткало на своєму шляху сучасне людство. Разом з тим, етика, про "пробудження" якої бдав Е.Левінас і в якій він убачав своєрідну "першу філософію" для нашого часу, – це саме етика зустрічі з Іншим, етика, що визначає позицію людського суб'єкта безпосередньо перед лицем цього Іншого [5, с. 319–743]. Наріжним каменем такої етики, за Е.Левінасом, виявляється не законвідповідне правило поведінки, а звернений до мене запит іншої особи, на який я маю дати принципову відповідь – у граничному випадку я можу або подарувати, або знищити саму цю особу, самого Іншого. Вище ми вже бачили, наскільки міцно тема ставлення до Іншого

вплітається в тканину філософування ХХ ст.; однак, ніде до Е.Левінаса вона ще так глибоко й послідовно не осмислювалася саме як "метафізична" основа етичного самовизначення людини в усій його цілісності й повноті. Впливовою течією етичної думки останніх десятиріч, що якраз перебуває в принциповій опозиції до постмодернізму, є комунікативна етика, яка розвивається переважно німецькими дослідниками – К.О. Апелем, Ю.Габермасом, М.Ріделем та ін. В рамках цього напрямку засади інтерсуб'єктивності застосовуються до самого процесу обґрунтування етичних норм. Згідно з поглядами засновника цього напрямку К.О. Апеля ("Трансформація філософії"), критерієм правильності та обґрунтування цих норм є не що інше, як досягнення консенсусу в практичному дискурсі згідно з регулятивним принципом трансцендентальної комунікації. В такий спосіб учений намагається поєднати принципове, теоретично значуще врахування множинності людських думок і позицій – і необхідний рівень раціональної строгості, без якої він та його однодумці не уявляють етики "за доби науки". Основоположники комунікативної етики раз у раз підкреслюють, що мають на увазі серйозний дискурс, серйозну аргументацію. Етичні й соціальні проблеми, які вони порушують у своїх працях і розв'язки яких пропонують, є гранично серйозними. Ідеям цього напрямку належить серйозна, незмінна роль у формуванні сучасної моральної і громадянської свідомості. Все це вимагає, щоб і до самих цих ідей і до висновків з них ми ставилися серйозно. За останнє десятиліття можна спостерігати й нову актуалізацію "класичної проблематики діалогічного спілкування", інтерес до цієї проблематики не згасає, його постійно відроджує передусім сама його загальнолюдська значущість, що не вичерпується обставинами соціального життя. За вдалим висловом московського філософа Е.Ю. Соловйова, в гуманітарній думці є теми "навічні" – такі, котрі, з'явившись у певний конкретний момент, відтоді залишаються постійним здобутком людства на всю його подальшу історію; є підстави гадати, що тема діалогу належить саме до такого розряду. Наявність у вітчизняній навальній літературі докладних і компетентних видань, присвячених розгляду комунікативної етики Ю.Габермаса – передусім праць А.М. Єрмоленка і Л.А. Ситниченко – звільняє від необхідності вдаватися до більш детального висвітлення цього вельми змістовного напрямку сучасної філософської та етичної думки [7]. Безперечною заслугою представників цього напрямку є аргументована протидія поширеним спробам релятивізації етики, відстоювання засад раціональності та принципово новій комунікативно-дискурсивній основі, залучення до філософської розробки ідеї інтерсуб'єктивності здобутків аналітичної філософії, філософії мови, вихід у царину критичної теорії суспільства тощо. Заразом, окреслена система поглядів позначається і певною однобічністю. Намагаючись не повторювати вже сказаного з цього приводу, зокрема у ґрунтованому викладі А.М. Єрмоленка в контексті концепцій спілкування.

Звернувшись до основних етичних ідей А.Швейцера, якого основний принцип – благоговіння перед життям у будь-якій формі, збереження життя, полегшення страждань живучих. Духовне життя, на його думку, йде назустріч у природному бутті. Благоговіння перед життям

відноситься і до природних і до духовних явищ, преклоніння перед природним життям необхідно спричиняє преклоніння перед життям духовним. А.Швейцер адекватно оцінює парадоксальність своєї етики: “Особливо дивним знаходять в етиці благоговіння перед життям те, що вона не підкреслює розходження між вищою і нижчою, більш коштовним і менш коштовним життям. У неї свої підстави надходять в такий спосіб... Для істинно моральної людини всяке життя священне, навіть те, котре з нашої людської точки зору здається нижчестоящим”.

М.Бубер – європейський релігійний філософ, який опирається на принцип “Я–Ти”; осмислював буття людини як нескінченний діалог людини з Богом (абсолютним Ти), світом наявним і світом емпіричним. Він досліджував діалогізм, діалогічність, як одні з найпоширеніших термінів філософсько–гуманістичного лексикону. *“Діалог” – за словами мислителя – (поділений Логос), означає саме сутнісне співвідношення різних систем знання, а не безладну мішанину. Справа не в тому, щоб сплавити різні системи в моноліт, уявлення про дистанцію, а в тому, щоб ввести ці думки у такий простір, де вони могли б співіснувати і взаємозбагачуватись, при цьому зберігаючи власну самостійність”* [2]. Саме цей простір між думками – Логосами є тим, що поєднує їх в діалозі, накопичується головне багатство діалогу – його творчий потенціал. Недарма категорія “між” у М.Бубера стає однією з важливих у діалогічній філософії.

Пропонуємо розглянути етику спілкування в контексті мета–антропології. Людині дано вище призначення: любов, свобода, творчість. Ці вищі цінності буття людини розглядаються в контексті даного напрямку. Метаантропологія (від *мета* – над і *антропологія* – наука про людину) – вчення про межі буття людини, його екзистенційних вимірів, умовах комунікації в цих вимірах, і архетипічних основах культури. Метаантропологія як вчення з’явилося вже у пізнього М.Шелера в контексті усвідомлення можливостей трансцендентування людини за “межі життя” – в духовний простір, у якому людина зливається з божественним, а людина перетворюється в партнера (Mitbildner) Творця. Незалежно від М.Шелера поняття “метаантропологія” було запропоновано американським філософом і культурологом Д.Бідні (Bidney), який трактує метаантропологію як теорію, яка вивчає проблеми природи людини, культурної реальності, а також феномени міфу і міфології [4, с. 110–111].

У сучасній українській філософії метаантропологія є однією з тенденцій розвитку філософської антропології, насамперед, усієї екзистенціальної антропології Київської світоглядно–антропологічної школи і трактується насамперед як теорія буденного, граничного і метаграничного буття людини, а також фундаментальних тенденцій еволюції людини і людства і пов’язаних з ними колізій. Однією з теоретико–методологічних основ сучасної метаантропології є принцип андрогінної цілісності людського буття (принцип андрогінізму). Цілісність людського буття коріниться в єдності чоловіка і жінки в парі; але для того, щоб ця цілісність була не тваринною, а людською, вона повинна проявитися внутрішньо в особистості – у вигляді єдності духовності і душевності як глибинних проявів мужності і жіночості – андрогінної єдності. Цілісність особистості і комунікативна цілі-

сність люблячої пари виступає основою всіх діяльних форм цілісності у світі людини. Любов – глибинне відчуття повноти особистісного буття і переживання цілісності в поєднанні з Іншою особистістю, світом і Абсолютом. Саме в любові в найбільшій мірі проявляється принципова відкритість буття людини, яка знаменує вихід за межі буденних і граничних ситуацій в метаграничне буття [4]. Свобода – здатність людини бути собою і відкрити змінам на основі придбання особистісної єдності в її різних модусах: сутності і існування, духовності і душевності, цілеспрямованості і ціле реалізації, мислення і буття. Свобода в просторі світу особистості є внутрішня свобода, втілюючись в реаліях життя, вона стає зовнішньою свободою. В метаантропології свобода усвідомлюється як екзистенціаль метаграничного буття людини – така єдність духовності і душевності, яка дозволяє любити і бути любимим. Саме це відрізняє справжню свободу від всездозволеності, який призводить особистість в стан внутрішньої самотності, є сумним початковим результатом буденного і метаграничного буття людини [4]. Творчість – фундаментальний спосіб відношення до світу, який приводить до створення культури. Пізнання є процес переживання, аналізу і узагальнення вже існуючого, тоді як творчість є процес створення нового, поява чогось неповторного і унікального. І пізнання, і творчість є об’єктиватори свободи людини. Творчість в житті людини – це завжди розвиток процесу і результатів творчості. Творчість – діяльність, в якій відбувається поява принципово нового в людській культурі. Принципово нове є результат вирішення протиріччя, тому творчість можна визначити як усвідомлене вирішення протиріч, які стають на шляху розвитку людини і його світу. Творчість найбільш повно виражається в таких формах культури як наука і мистецтво [4].

Отже, лише на таких фундаментальних цінностях, як любов, свобода, творчість можна вирішити проблеми сучасної етики спілкування. Зрозуміти Іншого, побачити в ньому частинку непізнаного себе і побудувати своє спілкування саме на таких засадах (Я–Ти).

Зазначену тему Е.Левінас простежує докладно, ненав’язливо і без поспіху. Він описує, як під впливом життя–насолоти (що завжди і для всього є “повернення до Я, зворотний рух”) у людини формується вимір інтеріорності, існування “у себе”. До речі, це надзвичайно важлива здатність людської особистості, що зумовлює її, сказати б, моральну осілість; і в спілкуванні для нас не останні речі бути впевненими, що наш співрозмовник має свій особистий світ, свій усталений внутрішній простір, куди здатен повертатися після всіх суперечок і життєвих пригод, – саме це і робить спілкування з ним по–справжньому глибоким і привабливим [2]. Однак, бути “у себе” у своїй основі означає: бути у себе вдома. І Е.Левінас подає чудову дескрипцію домішки як “деякої особливої сфери”, “умови і початку” будь–якої людської діяльності, “точки опори”, завдяки якій людина може влаштуватися посеред стихій, у вже освоєному просторі і куди вона завжди може відійти, аби зосередитися в атмосфері ніжності, звичності, інтимності – інтимності, яку ми завжди прагнемо поділити з кимось, що дає Е.Левінасу привід говорити про “жіноче начало” дому (берегиню). Так здобуття цього домашнього притулку, де наше Я завжди очікують турботливість і співчутли-

вість з їхньою “безмовною мовою”, де ми звільняємося від тривоги, породжених минулістю наших життєвих пригод–насолод, де потаємно формується світ наших інтимних стосунків, – якраз і є, відокремлення від світу, більш того – уособлює і утримує енергію цього відокремлення. Саме завдяки домівці виявляється можливим економічне існування людини, ключові моменти якого – володіння і праця [2, с. 306]. Любов – перше ключове слово, яким послуговується М.Бахтін, характеризуючи специфіку естетичного відношення: “Тільки любов може бути естетично продуктивною”, – зазначає він [2]. Ми можемо одного драматичного дня нас ранку здригнути від власного егоїзму, від усвідомлення того, що весь наш узвичаєний життєвий шлях неухильно вів нас до зростаючої сліпоти і глухоти стосовно наших ближніх, до їх уречевлення в нашій думці і практичній діяльності, – а таке уречевлення, своєю чергою, є не що інше, як мовчазний дозвіл на їх убивство. Для нас може стати виразною глибинна суть тези Паскаля, яку любив повторювати Е.Левінас: “Моє місце під сонцем... початок та образ усіх загарбувань на землі”. Ми можемо, зрештою, поставити собі зовсім просте, ба навіть наївне запитання: “Чи не вбиваю я, будучи?” І це, як твердить філософ, буде кроком до нашого пробудження, до справжньої моральності і справжнього, відповідального, духовно насиченого життя. Але ми можемо і не мати таких сумнівів, і не ставити собі таких запитань, а навпаки, навіть відчуваючи звернений до нас заклик Іншого, замикаючись в собі, продовжуючи своє попереднє егоїстичне існування, яке буде дедалі аморальнішим. Саме це, за Е.Левінасом і означає обрати буття, а не благо; онтологію, а не етику [2, с. 308].

Розв’язати внутрішні і зовнішні проблеми шляхом діалогу, спілкування є внутрішнім проявом культури. Культура проявляється саме через світоглядну толерантність, яка означає здатність до сприйняття цінностей і духовних основ іншої особистості, направлених на діалог і взаємну актуалізацію. Таким чином, можна формулювати у особистості ціннісне мислення, що дає змогу пріоритету вищих цінностей людського буття, здатного орієнтувати людину саме у такому виборі, про що й свідчить напрям у філософській антропології – метаантропологія. У своїй свідомості ми настільки зайняті самі собою, що у спілкуванні не зважаємо уваги на стан іншої людини, не намагаємося її зрозуміти, прагнемо будь-якою ціною задовольнити свої потреби через спілкування. Якщо розглядати цю проблему в контексті метаантропології, то спілкування необхідно має задовольнятися на основі таких цінностей, як любов, свобода, творчість. Варто згадати про Каїна і Авеля: невже ми підсвідомо, а то і свідомо бажаємо смерті один одному...? Якщо ні, то де ж тоді ЛЮБОВ? Любов до близьких, себе, світу, до всього того, що є у нашому життєвому просторі, всього того, що називається життям.

Перспективою дослідження може бути створення нових курсів, лекцій, семінарів, робочих програм з етики спілкування, етики діалогу, комунікативної етики. Можна створити та моделювати нові програми і використати їх не лише в дипломатії, а й для професіоналів у різних сферах нашого суспільства і т.д.

Список використаних джерел

1. Габермас Ю. Комунікативна дія і дискурс – дві форми повсякденної комунікації // Ситниченко Л.А. Першоджерела кому-

нікативної філософії. – К., 1996. – С.84, 85.

2. Малахов В. Етика спілкування: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006. – 400 с.

3. Малахов В. Право бути собою. – К.: Дух і літера, 2008. – 336 с.

4. Хамитов Н. Философская антропология: словарь / Под редакцией д. филос. н., проф. Н.Хамитова. – К.: КНТ, 2011. – 472 с.

5. Левинас Э. Избранное: Трудная свобода. – М., 2004.

6. Левинас Е. Між нами: Дослідження думки–про–іншого. – К., 1999.

7. Ермоленко А.М. Комунікативна практична філософія: Підручник. – К., 1999.

References

1. Gabermas Ju. Komunikativna dija i diskurs – dvi formy povsjakdennoi' komunikacii' // Sytnychenko L.A. Pershodzherela komunikativnoi' filosofii'. – K., 1996. – S.84, 85.

2. Malahov V. Etyka spilkuvannja: Navch. posibnyk. – K.: Lybid', 2006. – 400 s.

3. Malahov V. Pravo buty soboju. – K.: Duh i litera, 2008. – 336 s.

4. Hamitov N. Filosofskaja antropologija: slovar' / Pod redakciej d. filos. n., prof. N.Hamitova. – K.: KNT, 2011. – 472 s.

5. Levinas Je. Izbrannoe: Trudnaja svoboda. – M., 2004.

6. Levinas E. Mizh namy: Doslidzhennja dumky–pro–inshogo. – K., 1999.

7. Jermolenko A.M. Komunikativna praktychna filosofija: Pidruchnyk. – K., 1999.

Tarasjuk L.S., candidate philosophy, associate professor of humanities and social science, Economics Institute of the Krivoy Rog National University (Ukraine, Krivoy Rog), lora252@gmail.com

The problem of modern communication ethics in the context of metaanthropology

There are many studies devoted to the topics of communicative ethics, dialogue, ethics of communication, but there are too little investigations on the problems decision in this sphere in the context of metaanthropology. It is important to understand that the basic spiritual values are love, freedom, creativeness, responsibility and only on the basis of these fundamental principles you can efficiently and effectively resolve conflicts in the sphere of ethics. The most important is the fact that ethics should be understood as a special being. Creating an ethical concept, we create some style of being, a special atmosphere of life. Morality, as a realization of that, reaches its peak in the fullness of ethical self-consciousness. Morality, cleaned of instruction, imposing, stereotypes by the creative efforts of the individual himself. Each of us should create his own special being in his fruitful interaction with the world. But it is possible only in unity and on the basis of higher spiritual values.

Keywords: communication, dialogue, ethics, communicative ethics, personality, metaanthropology, love, freedom, creativeness.

Tarasjuk L.S., кандидат философских наук, доцент кафедры социально–гуманитарных дисциплин, Экономический институт Криворожского национального университета (Украина, Кривой Рог), lora252@gmail.com

Проблема современной этики общения в контексте метаантропологии

Есть много исследований, которые посвящены темам коммуникативной этики, диалогу, этике общения, но недостаточно исследований для решения проблем данной сферы в контексте метаантропологии. Важно понять, что основными ценностями есть любовь, свобода, творчество, ответственность, и только на таких фундаментальных основах можно качественно и эффективно решать конфликты в сфере этики. Значительным есть то, что этика должна быть осознана как особенное бытие, особенная атмосфера жизни. И мораль как осознание этого достигает своей вершины в полноте этического самоосознания. Мораль, очищенная от поучения, навязывания, стереотипов творческим усилием самой личности. Каждый из нас должен создать свое особенное бытие в плодотворном взаимодействии с миром. А возможно это только в единстве и на основе высших духовных ценностей.

Ключевые слова: общение, диалог, этика, коммуникативная этика, личность, метаантропология, любовь, свобода, творчество.

* * *